

Cecilija Oblonšek

Obhajanje zakramenta svete birme in njeni teološki ter liturgično-glasbeni vidiki

*The Celebration of the Sacrament of Confirmation
and Its Theological and Liturgical-Musical Aspects*

Izvleček: V prispevku ugotavljamo, da zaradi nekaterih poudarkov naše pastoralne prakse v okviru podeljevanja zakramenta birme teologijo tega zakramenta zaznamuje določena negotovost, zaradi česar prihaja do zamegljenega razumevanja logike prejema zakramentov uvajanja, v okviru katerega bi morala biti evharistija tista, ki je vrhunec in cilj »uvajalne« dobe, birma pa je eden od zakramentov uvajanja, in ne zakrament služenja, kot se v našem okolju podzavestno dojema. V okviru tega zavedanja smo vzeli v ozir predvsem sólo obhajanje zakramenta birme znotraj maše, ki lahko v naši pastoralni praksi bodisi potrdi bodisi razvrednoti poudarke zakramenta. Liturgična glasba znotraj obreda lahko pripomore k slovesnosti obreda, hkrati pa je priložnost, da preko péte liturgije birmancem predočimo ključne poudarke delovanja Svetega Duha, jih soočimo z dragocenimi glasbenimi zakladi vesoljne Cerkve in jim omogočimo, da vstopajo v odraslo vero.

Ključne besede: birma, liturgična glasba, zakramenti, koralni spevi, inkulturacija

Abstract: *This article posits that due to specific emphases in our pastoral practice in the context of the sacrament of confirmation, the theology of this sacrament is characterised by a certain uncertainty, which engenders a blurred understanding of the logic of receiving the sacraments of initiation. The Eucharist should be the culmination and goal of the »initiation« period, while Confirmation is one of the sacraments of initiation and not a sacrament of service, as it is subconsciously perceived in our environment. In this awareness, the primary consideration has been the celebration of the sacrament of confirmation within the Mass, which has the capacity to either affirm or diminish the significance of the sacrament in our pastoral practice. The role of liturgical music in a ceremonial context is twofold: firstly, it contributes to the solemnity of the event, and secondly, it provides an opportunity to present the key emphases of the Holy Spirit's work to the confirmands through the medium of sung liturgy. In addition, it serves to introduce them to the precious musical treasures of the universal Church, and to enable them to enter adult faith.*

Keywords: *confirmation, liturgical music, sacraments, choral singing, inculturation*

Zgodovinski razvoj zakramentov uvajanja v Katoliški cerkvi latinskega obreda dokazuje, da »pri oblikovanju posebnega zakramenta birme v latinski Cerkvi teološka refleksija ni bila pred praktično izvedbo«, ampak je bilo prav obratno »in so dejanski razvoj šele naknadno reflektirali in teološko razložili« (Koch 2010, 113). Danes ni bistveno drugače, saj je birma v katehetski in liturgični praksi sicer dobila nekatere nove poudarke, teologijo zakramenta birme pa vedno znova zaznamujeta relativno velika negotovost in nerazumevanje. Za področje liturgične inkulturacije to dejstvo na neki način pomeni priložnost v smislu, da se ta »negotovost« v obredu birme skuša razumeti kot proces rasti, kar je osnovni dar zakramenta birme – rast vere v moči Svetega Duha. Presenetljivo sporočilen, čeprav za nekatere na videz nebistven element obhajanja zakramenta svete birme je pri tem vidik liturgične glasbe oz. vsebine glasbe, ki jo sam obrednik predvideva za petje znotraj obreda. Čeprav je praksa izbire pesmi znotraj tega obreda pogosto prepuščena mladim ali pa usmerjena predvsem na mlade, se zdi vredno opozoriti na teološke poudarke, ki jih s »petjem maše«, v tem primeru maše ob podelitvi zakramenta birme, v polnosti zajamemo.

Ovrednotenje obredne glasbe zakramenta

Spevi, določeni za posamezne dele bogoslužja, ki jih obrednik predvidi ali svetuje, v rimskem obredu izhajajo iz koralne glasbe, ki ji zadnji koncil priznava »principem locum« (SC, 116) in jo daje za zgled vsaki novokomponirani glasbi. Zato upoštevanje usmeritev obrednika glede glasbenih vsebin (ne nujno neposredno povezanih s koralnimi napevi, ampak s konkretno svetopisemsko vsebino) sam zakrament preko pesmi tako tesno in organsko poveže z njegovo temeljno vsebino, da je to vredno upoštevati ne glede na glasbene sloge, ki jih pastoralisti želijo priličiti predvsem mladim, ker menijo, da jim bo tako obred bližji in bolj razumljiv. Liturgična glasba, katere besedila predvidevajo obredne knjige, nam namreč razkriva bogato duhovnost in svetopisemsko osnovo posameznega zakramenta. Starodavna praksa Cerkve in tudi novejša psihološke vede potrjujejo, da lahko ima péta Božja beseda, oznanjena na pravem mestu v bogoslužju, večji učinek kot pridiga in kateheza skupaj.

Danes je glasba, zlasti popularna glasba, razumljena predvsem

kot sredstvo za užitek. Vendar jo je treba razumeti kot sredstvo, ki nas vodi k višjim ciljem. To je ključnega pomena za liturgično glasbo, saj je izbira glasbe za liturgijo pogosto utemeljena kot zabava ali v najboljšem primeru kot poučevanje;¹ vendar to zbledi, ko je dosežen njen pravi namen v liturgiji: dvigniti našo pozornost k naši najvišji dejavnosti, božjemu čaščenju. Povzdigniti mora častilca v razmišljanje o Kristusovem delovanju v liturgiji, da bi ga pritegnila k sodelovanju. (Mahrt 2022, 3)

(Ne)upravičenost obstoječe prakse podelitve zakramenta birme?

Premislek o inkulturiranem obredu svete birme najprej trči ob pastoralno vprašanje primerne dobe za podelitev svete birme. Poznamo zelo različne pastoralne izbire. »Nekateri so svojo mladinsko pastoralo zgradili okrog tega zakramenta, drugi so iz njega naredili pomembno in dobro organizirano stopnjo v šolskem okviru. Tretji končno vidijo v njem ugodno priložnost za katehezo odraslega, ki je povezana z osebnim in cerkvenim poukom. Ne manjka dobrih pastoralnih razlogov, toda njihov teološki temelj ostaja negotov. To pa oslabi katehezo in smisel krščanske istovetnosti.« (Ouellet 2013, 113) Sprva je bil razlog za podelitev birme po prvem obhajilu samo odsotnost škofa, še vedno pa je bilo jasno, da evharistija okrona uvajanja. V 16. stoletju je bilo priporočeno, da naj se ta ne obhaja pred sedmim letom. V 18. stoletju so nekatere škofije z razlogom, da se zagotovi temeljita priprava na birmo, prestavile njeno podelitev v čas po prejemu obhajila. Tokrat se je torej red zakramentov uvajanja spremenil iz zgolj katehetskih razlogov. Ko je leta 1910 dokument *Quam singulari* določil, da naj se obhajilo obhaja okrog sedmega leta, je obratni vrstni red birme in obhajila postajal vse pogostejši. Tako se je pomen iniciacije porazgubil

1 Trditev avtorja citata morda zveni nekoliko grobo, a praksa potrjuje, da so nekatera obhajanja evharistije žal očitna potrditev tega, zlasti kadar se glasba izbira glede na to, kako bo všečna mladim, ne ozira pa se na liturgično primernost oz. na trenutek obhajanja pri bogoslužju (poudarek »zabave«), ali ko želimo znotraj obhajanja »katehizirati« (ko so pesmi le »uporabne« in smo jih iz kateheze prenesli v obhajanje, a niso liturgično ustrezne in umetniško nagovarjajoče), četudi ne gre zavriniti dejstva, da ima glasba v bogoslužju posredno tudi vzgojni oz. poučevalni učinek (npr. ponotranjenje Božje besede).

in trije zakramenti, ki jo sestavljajo, so se začeli obravnavati ločeno. Pomen birme je tako postal zelo nejasen (Nocent 2000, 64), hkrati pa se je razbilo razumevanje zakramentov uvajanja v vrstnem redu krst–birma–evharistija, ki evharistijo postavlja kot vrhunec in cilj samega uvajanja.

Postavlja se vprašanje, ali smemo iz pastoralnih ali celo zgolj iz praktičnih razlogov zavrnilo zelo dolgo tradicijo. Najprej se je namreč »zgodila« zamenjava zakramentov birme in evharistije, nato se je z birmo odlašalo iz razloga, da bi prejemnikom omogočili boljšo pripravo, danes pa se kažejo že čisto praktični razlogi za še kasnejšo podelitev svete birme, ki so problematični v tem smislu, da ne zaobjamejo vseh poudarkov zakramenta birme. Zanimivo je, da slovenski plenarni zbor kot možnost v bodoče omenja kasnejše obhajanje² svete birme, kar kaže na njegovo precejšnjo naklonjenost tej drugi praksi (PZ, 195), medtem ko možnosti, kot jo prakticirajo v vzhodnih Cerkvah, torej podelitvi birme takoj za svetim krstom, sploh ne jemlje v ozir.

Pastoralna praksa podeljevanja zakramenta birme v zadnjih letnikih osnovne šole pastoraliste pogosto navdihne za izrazito specifične³ oblike obhajanja samega bogoslužja svete birme oz. jim narekuje prilagoditev obhajanja zakramenta na načine, kot jih obred ne omogoča. Bistveno vprašanje pri tem, ko premišljujemo o konkretnem obhajanju, ni zgolj, kako dejavno vključiti mlade, ampak kako najbolje zastaviti samo vključenost birmancev in vernikov v obred, da bo ta deloval z največ milosti. Pogosto naredimo eno od dveh osnovnih napak: ali pripravljamo bogoslužje *za* birmance in jih kot slavljence prijazno potisnemo v pasivnost ali pa pripravljamo bogoslužje z birmanci, ki jih razumemo kot glavne akterje obreda in ki lahko iz obreda naredijo, kar si zaželi (če kateheti v permisivni drži celotno oblikovanje obreda prepustijo mladim v izbiro, npr. na področju glasbenih delov maše). Obeh skrajnosti bomo ozdravljeni, če se bomo podredili moči obreda zakramenta birme in spoštovali njegove zakonitosti. Zadnji

2 Tako beremo v dokumentu plenarnega zbora: »Znotraj Cerkve na Slovenskem si moramo odgovoriti tudi na vprašanje, ali niso dozorele razmere, ki narekujejo premišljen premik uvajanja v zakrament svete birme proti času, v katerem odraščajoče spremlja mladinska pastoralna.« (PZ, 186)

3 Specifične v smislu, da se obhajanje evharistije, znotraj katere se podeli zakrament birme, zaradi posebnosti izbire glasbe, ki se prilagodi mladim, in tudi nekaterih drugih form znotraj maše (prinašanje darov, ki pretirano poudarja le nekatere simbolne darove, zastre pa pomen darov za evharistijo, igrani deli evangelija ipd.), izrazito razlikuje od vsakega drugega obhajanja v župniji.

koncil je poudaril: »Obred birmovanja naj se popravi, da bo jasneje izražal notranjo povezanost tega zakramenta s celotnim uvajanjem v krščanstvo.« (B, 71) »Ta usmeritev vključuje prenavo ne le obreda, ampak tudi katehetske priprave. Dejansko bo vodila do ponovne vzpostavitve katehumenata odraslih in do razvoja pokrstne kateheze. Po eni strani bo jasno izražala vez med birmo in krstom, po drugi pa vez med birmo in evharistijo, ki krona krščansko uvajanje.« (Ouellet 2013, 107)

Vrniti zavedanje, da je birma zakrament uvajanja

Ne bomo razglabljali o pastoralnih razlogih za (ne)primernost dobe, v kateri podeljujemo sveto birmo v Cerkvi na Slovenskem (najpogostejša praksa je v višjih razredih osnovne šole), pozornost pa polagamo na zamegljeno razumevanje prejema zakramentov uvajanja, ki mu je v inkulturiranem obredu treba vsaj v razumevanju vernikov vrniti pravo zaporedje, torej zavedanje, da je evharistija tista, ki je vrhunec in cilj »uvajalne« dobe. V premisleku o zakramentu svete birme si je zato v zavest treba priklicati predvsem to, da je to eden od zakramentov uvajanja, in ne zakrament služenja, kot se v našem okolju podzavestno dojema. Stereotipno govorjenje o birmi kot o »zakramentu krščanske odraslosti« je s tega vidika torej napačno. Če bomo birmo ponovno premišljevali v povezavi s krstom in evharistijo kot enega od zakramentov uvajanja, bomo ponovno stopili v dinamiko rasti, zorenja, postopnosti. Vsako zorenje, zlasti zorenje v veri, je proces rasti. Slomšek je birmo imenoval pečat na pismo svetega krsta, torej čas prehoda v dobo oznanjevanja in življenja tega, kar smo prejeli pri krstu. »Birma predpostavlja vero, kot vsak drug zakrament, vendar ne zrele, odrasle vere, temveč vodi in pomaga birmancu k odrasli veri in k življenju iz vere. [...] Zato – človeško in teološko gledano – pričakovanje, da bi že birmanci v polnosti živeli iz verskih resnic in bi bila taka zrelost pogoj za prejem birme, ni umestno.« (Vesel Mušič 2013) Tudi Strle je nekaj let pred izidom obrednika sv. birme poudarjal, da ne govorimo o zakramentu odraslosti v smislu neke psihološke zrelosti, »saj birma za takšno odraslost podeli le nekakšne nadnaravne kali, tako rekoč speče nadnaravne moči, ki pa jih je treba šele polagoma in z naporom uresničevati in razvijati« (1969, 15). Predpostavlja pa se vera, v moči katere lahko birmanec začenja svoj krst znotraj občestva Cerkve odgovorno živeti in oznanjati, potrjen z močjo Svetega Duha. Če bi razliko med krstom in birmo utemeljevali

samo na podlagi njunih učinkov, zlasti subjektivnih – osebnega prejemni-kovega posvečenja – in bi tako birmo zreducirali na pomnožitev milosti, ki jo prejmemo že pri krstu, bi s tem zameglili smiselnost zaporednosti zakramentov uvajanja krsta birme in sv. evharistije. Po tem razmišljanju bi bilo smiselno deliti celo dolgo časa po krstu, saj za zveličanje ni odločil-na, in končno bi lahko prejetje sv. evharistije celo nadomestilo birmo. (Strle 1969, 22–23) Teologi so se za odgovor obrnili k odrešitveno-zgodo-vinskemu gledanju na zakramente, pri čemer ni bilo treba tajiti ničesar, kar je poudarjala sholastična teologija birme, ki govori o posebnem učinku birme (dopolnitev neizbrisnega krstnega znamenja in podelitev večje pol-nosti Svetega Duha in njegovih darov ter s tem pomnožitev posvečujoče milosti, ki birmanemu omogoča, da z apostolatom prispeva k odrešitvene-mu poslanstvu Cerkve), poudarilo pa je, da se s prejemom birme krščeni človek tesneje poveže s Cerkvijo, ki jo je šele binkoštna podaritev Svetega Duha usposobila za njeno svetovno odrešitveno nalogo, čeprav je bila rojena že na križu, ko je bila deležna temeljne podelitve Svetega Duha. Podobno lahko govorimo pri birmi kot o individualnih binkošti, ko po-sameznik prejme obilje Svetega Duha na zakramentalno vidni način, pred javnostjo Cerkve in sveta, kar pomeni, da postane dolžnost apostolata, ki je bila naložena že s krstom, še večja. (25)

Ali obhajanje potrjuje ali razvrednoti poudarke zakramenta?

S tega vidika je vredno premisliti o izbiri glasbenih oblik znotraj bogo-služja. Zakrament birme daje poleg jasnih splošnih navodil glede glasbe znotraj evharističnega bogoslužja (veljajo torej pravila spoštovanja maš-nega ordinarija in proprija) precej svobode pri izbiri petih delov proprija (z besedami, da lahko pojemo »primerno pesem«),⁴ veliko predlaganih spevov pa se prekriva z vsebino maše na binkošti, kar utrjuje razumevanje zakramenta birme kot individualnih binkošti. Obrednik je torej dober po-kazatelj smeri, kakšne pesmi izbirati, vprašanje pa je, ali naj bo res celotno péto bogoslužje prilagojeno mladim. To ni koristno tako iz pastoralnih

⁴ Kar je izrazita značilnost pokoncilskih obrednikov in je do neke mere razumeti to zaupanje do bogo-služnih sodelavcev, ki da bodo znali izbrati primerne pesmi, saj so izhajali iz »šole strogih pravil« pred-koncilskega obreda, ki je znotraj slovesnega bogoslužja predvidevala izključno speve, predvidene v liturgičnih knjigah, v latinskem jeziku. Danes tega zavedanja med cerkvenimi glasbeniki v glavnem ni in razlaga »primerne pesmi« se je raztegnila do neprepoznavnosti povezave z zakramentom.

razlogov, saj onemogoča mladim soočenje s katerokoli drugo zvrstjo glasbe, ki se poje v cerkvah, kot tudi ne s teološkega vidika, saj takšno početje ne izkazuje zaupanja mladim, ko jim daje »mlečno hrano«, hkrati pa jim s podelitvijo obreda zatruje, da so zmožni prave hrane (Heb 5,13-14). Glede na to, da so se mnoge oblike kateheze preselile »na spletne platforme, kot je Zoom, ki udeležencem omogočajo interaktivno sodelovanje s pomočjo zvoka in slike« (Šegula 2024, 37), je vredno premisliti o novih možnostih informiranja mladih, ki lahko določeno formacijo prejmejo preko interaktivnih vsebin, nato pa je več kot nujno potrebno te vsebine nadgrajevati in ovrednotiti v skupnosti, ki »posameznika sprejema, mu pomaga v razločevanju poklicanosti, hkrati pa mu nudi človeško, duhovno, intelektualno in pastoralno formacijo« (Šimenc 2025, 214). Tako nam torej tudi sodobna tehnika omogoča, da mlad človek prejme celostno formacijo, ki naj vključuje tudi srečanje z različnimi zvrstmi glasbe, zlasti s tisto, ki je lastna Cerkvi, tj. gregorijanski koral. A kakor v šolskem sistemu ugotavljamo, da učni proces ne omogoča dovolj srečevanja s prakso, in lahko občudujemo iznajdljivost nekaterih staršev, ki svoje otroke poučujejo na domu ter so poiskali možnosti, kako naj otroci pridejo v živ stik z najrazličnejšimi poklici (Leskošek 2025), tako je treba podobno razmišljati o birmanski pastoralni, ki je pogosto zaupana ožji ekipi v župniji, ki sicer skrbno izvaja katehezo, a pri tem mladi ne pridejo v stik z večino župnijskega občestva. Ponekod velja praksa, da se mora pripravnik na birmo vključiti v eno od župnijskih skupin, kar je ena od možnosti, da začuti življenje župnije, še neizkoriščene možnosti pa so v oblikah karitativne dejavnosti, pomoči pri katehezi mlajših, sodelovanju v liturgični skupini, pevskem zboru, skupini psalmistov ipd. Današnji pastoralni pristopi izrecno poudarjajo pomen karitativne dejavnosti: »priprava mladih na birmo mora vedno vključevati priložnosti za bogatitev njihovih src, ne le preko kateheze, ampak tudi preko njihovega služenja revnim in drugim ljudem v stiski« (Adamczewski 2024, 176). Najrazličnejše oblike »prakse« bodo tudi dobrodošla protiutež mladostnikovi ujetosti v sodobno tehnologijo. Seveda je tudi sodobno tehnologijo smiselno izkoristiti v dobro, saj se je Cerkev »skozi vso zgodovino zavedala, da je del tega sveta. Vse pridobitve je poskušala uporabiti v dobro pastore.« (Šegula 2024, 33) Tudi danes se v pastoralni Cerkev trudi slediti tej logiki in otrokom ter mladim nudi veliko spletnih vsebin (npr. liturgični priročniki oz. liturgični zvezki založbe Družina, ki omogočajo več vsebin preko qr-kode na video izobraževalne vsebine), ki lahko krepijo njihovo vero. Vendar raziskave razvoja

možganov že več kot desetletje potrjujejo, da je raba telefona za razvijajoče se možgane pogubna in da bi bila idealna popolna abstinenca od elektronskih naprav vse do odraslosti (Hari 2022). Takšno radikalnost si drznejo le redki in žal v večini šol otrok ne more slediti pouku brez elektronskih pripomočkov. Pomembno pa je zavedanje, da je vloga kateheze poleg podajanja znanj predvsem predajanje izkušnje vere, pri čemer lahko ekipi birmanskih animatorjev v veliki meri pomagajo najrazličnejši župljani. Zato je tudi področje dela z birmanci v okviru glasbene formacije odlična priložnost nadgraditve formacije preko sodobnih medijev na način, da se mladi srečajo v živo, da se učijo prilagajanja drug drugemu (izziv enoglasnega petja korala), razvijajo svoje talente glasbene nadarjenosti, razvijajo čut za služenje in s tem izstopanje iz značilne najstniške egocentrične drže, širijo estetske standarde ter nenazadnje razvijajo liturgični čut, ki jim bo pomagal pri rasti v veri.

Povezava zakramentov birme in krsta

Kako znotraj liturgično-inkulturacijskih procesov osvetliti povezanost obreda birme z drugima dvema zakramentoma uvajanja, tj. krstom in evharistijo? Birmanci bodo pri tem obredu sami izpovedali vero in tako obnovili krstne obljube, ki so jih zanje pri krstu izpovedali njihovi starši in botri. Ta nekakšna »zaobljuba«, s katero se začenja birmovanje, je kakor sklep neke pogodbe. »Spominja nas na tisto zavezo, ki jo je Bog na Sinaju sklenil z Izraelom. Tam je Bog postavil Izraela pred izbiro: 'Predložil sem ti življenje in smrt ... Izvoli torej življenje, da boš živel.' (5 Mz 30,19) Birma je vaš Sinaj. [...] Vprašanja in odgovori birmanske zaobljube so nekakšno navodilo za življenje; so cestni napisi za vzpon k življenju, ki ni vedno lagodno.« (Ratzinger 2003) Peti člen obrednika izpostavlja, da bi bilo v tej luči smiselno, da je boter pri birmi isti, kot je bil pri krstu, saj bo tako »jasneje označena zveza med krstom in birmo, služba in naloga botra pa bo učinkovitejša« (SB, 5). Ta vidik je treba birmancem in staršem predstaviti že med birmansko katehezo, a četudi ne gre za istega botra, je mogoče izpostaviti trdno vez med krstom in birmo tudi z izpostavitvijo staršev, ob izpovedi vere ipd.

Ena od možnosti je v predlagani obliki veroizpovedi, ki ji obrednik birme v inkulturacijskem smislu daje izrazito široke okvirje. V obredniku

predlagana oblika veroizpovedi, ki je t. i. krstna izpoved vere (KO, 3) ali tudi trojna izpoved vere (KO, 5), je kot obnovitev krstnih obljub predvidena tudi tukaj. Pomembno pa je, da pri zadnjem delu veroizpovedi (To je naša vera ...) obrednik pravi: »Ta obrazec izpovedi vere je mogoče nadomestiti tudi z drugim. Lahko tudi zapojemo primerno pesem, s katero vse občestvo soglasno izrazi svojo vero.« (SB, 23) To birmovalčevo potrditve je torej mogoče nadomestiti s primerno pesmijo, kar daje neskončno paleto možnosti za inkulturirano obliko tega dela veroizpovedi, ki sicer v evharističnem bogoslužju nima toliko manevrskega prostora. Ob tem delu bogoslužja bi bilo vredno premisliti, kako morda z glasbenim elementom poudariti sodelovanje staršev, ki so v otrokovem imenu prvič izpovedali vero pri njegovem krstu, zdaj pa je ta isti otrok sposoben na pragu svoje odraslosti izreči svoj *Verujem*. Po skupni »trojni izpovedi vere«, ki jo skupaj z birmanci, botri in starši izpove vsa cerkev, bi bilo možno zadnji del veroizpovedi v obliki pesmi izpovedati v ustvarjalnejši obliki, npr. najprej birmanci sami, nato njihovi skrbniki (starši in botri), ki so njihovi prvi vzgojitelji v veri, ter nato še zbrano občestvo, ki je že z navzočnostjo pri krstu teh mladostnikov pokazalo, da vera ni samo zaklad družine, ampak celotne Kristusove cerkve (KO, 4). S takšno obliko pesmi bi izpostavili vidik postopne rasti v veri, ki ji mladi z dnem birme odpirajo vrata v krščansko zrelost in sodelovanje z darovi Svetega Duha, ter hkrati poudarili povezavo med zakramentoma krsta in birme.

Povezava zakramentov birme in evharistije ter podelitev birme znotraj svete maše

Kako pa izpostaviti povezavo med evharistijo in zakramentom birme? Kardinal Ouellet jedrnato razloži: »Če krst sestavlja vstop v družino [Cerkve] kot ud v celoti, če birma podeljuje zmožnost delovanja po Duhu v tej družini, ki je Duh troedinega občestva, tedaj je deležnost pri evharistiji prvo in največje dejanje pričevanje birmanega.« (2013, 110) Že dejstvo, da se zakrament birme obhaja znotraj evharističnega bogoslužja, poudarja to notranjo povezavo, hkrati pa bo skrbno pripravljen obred sam pripeljal birmance do razumevanja, da bodo le z okrepitvijo s kruhom močnih zmožni premagati svet (Jn 16,33), kar je seveda treba osvetliti tudi v homiliji. Tudi skrbno oblikovani glasbeni deli bogoslužja bodo pripomogli k vzvišenemu obhajanju svete evharistije. Prepoznavanje delovanja darov

Svetega Duha v svojem življenju izrazito krepi osebni odnos s Kristusom. Kako lahko mlad človek to prepozna? »Pavel omenja prisotnost Svetega Duha med drugimi duhovnimi vrlinami: 'v neoporečnosti, v spoznanju, v velikodušnosti, v prijaznosti, v Svetem Duhu, v nehlinjeni ljubezni'. (2 Kor 6,6) To dejstvo pomeni, da je prisotnost Svetega Duha mogoče primerjati s prisotnostjo duhovnih vrlin, kot so čistost, znanje, potrpežljivost, dobrotljivost in pristna ljubezen« (Adamczewski 2024,174) in mlad človek, ki v (četudi le občasni) spremembi svojega obnašanja, ki je sicer lahko nagnjeno k mladostniški lenobi, egoizmu in aroganci, prepozna delovanje Svetega Duha, postaja Kristusov učenec in stopa v tesnejši odnos z njim. »Birman kristjan, poklican od Boga, posvečen v krstu, okrepljen z močjo Duha Vstalega, pričuje v prvi vrsti s tem, da se uradno pridruži skupnosti, da bi v njej in z njo opravljal duhovništvo nove zaveze.« (Ouellet 2013, 110–111)

Vstopanje v samo obhajanje liturgičnega slavlja je za prejemnika zakramenta birme vstopna točka v dojemanje odnosa z Bogom in hkrati v konkretnem slavlju prejema zakramenta tudi vrhunec dogajanja, zato je toliko bolj pomembno, da ga tako tudi dojame. »Naše razumevanje liturgije ne temelji le na analizi ali racionalizaciji, ampak na srečanju s konkretno realnostjo liturgije. [...] Naša osrednja usmeritev k liturgiji je srečanje z misterijem, ki se praznuje, ne le besede ali dejanja, ampak predvsem naš odziv nanj. Osrednji misterij je evharistija.« (Mahrt 2022, 4) »Če birma ne vodi k evharistiji in se omejuje na to, da je povod za nejasno družbeno zavzemanje, tedaj zakramentalna milost ne doseže svojega cilja.« (Ouellet 2013, 114)

Kako lahko glasba pripomore k doživljanju te skrivnosti? »Najprej s tem, da naredi liturgijo lepšo. S tem jo odmakne od utilitarizma, od službe manj pomembnim namenom. Odmakne se od konteksta vsakdanjega življenja, postane sveto, namensko namenjeno svojemu edinstvenemu namenu. Prava lepota liturgije jo dvigne na raven, na kateri je njen primarni pomen nedvoumen. Drugič, poudari značaj in namen vsakega dela liturgije. Propriji maše razmejujejo in ločujejo procesije od meditacij, zbirno prošnjo od prefacija in tako naprej.« (4) Zato je tako pomembno, da skušamo v največji možni meri spoštovati liturgične predpise glasbe

v obredu birmе,⁵ pri tem pa skrbno pripraviti program na način, da mladim ne bo popolnoma tuj in nedosegljiv njihovemu dojetanju, hkrati pa ne banalen v svoji preveliki enostavnosti. V naši najbolj razširjeni praksi rabe sloga sodobne krščanske glasbe, ki v zadnjih desetletjih pridobiva tudi liturgično kvaliteto (Oblonšek 2019), to seveda ne pomeni popolne programske spremembe, gotovo pa obrnitev pozornosti k vsebini spevov, ki jih obrednik predvideva, in predvsem spoštovanje logike petja mašnega ordinarija in proprija na način, kot vsakemu mašnemu delu pritiče. Konkretno to pomeni sodelovanje vseh vernih (ne samo birmancev, ampak tudi njihovih staršev in botrov ter drugih navzočih vernikov) pri petju mašnega ordinarija (izjema je Slava, ki jo lahko zapoje pevski zbor sam) ter izbiri primernih spevov za vstop in obhajilo. V obredniku sta predlagani dve možnosti vstopnega⁶ speva in dve možnosti obhajilnega⁷ speva, ki sta model pesmi, ki naj bi se pela na birmanskem slavlju, še vedno pa velja pravilo (RMu 48 in 87) o izbiri druge primerne pesmi. Pri mašnem propriu je treba biti posebno pozoren na spev med berili, ki je edinstvena prilika, kako mladim predočiti pomen oznanila Božje besede, in ne osredotočanja nase. Če izberemo psalmista iz vrst birmancev, naj bo to nekdo, ki mu lahko poleg kvalitete lepega glasu pripišemo ponižen karakter, ki ga spodbuda k tej službi ne bo vodila v prevzetno držo, ampak bo v njem razvijala pravilno vrednotenje Božjega daru, ki ga vračam Bogu. Oznanilo psalma, ki je predvideno z ambona, nikakor ne sme izpasti kot predstava, zato je potrebna tudi primerna izbira uglasbitve, ki naj izpolnjuje kategorije svete glasbe (TS 2), in res dobra celostna – ne samo glasbena – priprava psalmista. Birmanski animatorji pogosto iščejo »mladinske uglasbitve« psalmov, ki imajo svojo dragoceno vrednost s parafraziranjem svetopisemskega besedila in jih na drugih mestih bogoslužja izrazito cenimo npr. kot vstopni, darovanjski ali obhajilni spev; na tem mestu pa bi bilo smiselno premisliti o priložnosti uvedbe značilnega recitativnega petja, ki je danes

5 T. i. »birmansko mašo« (SB, poglavje 5) lahko vzamemo »vsak dan v letu, razen na adventne, postne in velikonočne nedelje, slovesne praznike, pepelnico in delavnike velikega tedna« (SB, 57). Če je torej slavje sv. birmе npr. v soboto v velikonočnem času, vzamemo obrazce te maše, dan kasneje, na velikonočno nedeljo, pa bi tako proprije kot Božjo besedo vzeli nedeljske.

6 Vstopna speva: »Gospod govori: Pokropim vas s čisto vodo in dam vam novo srce, novega duha vam vlijem v vašo notranjost« (Ezk 36,25-26) in »Božja ljubezen je izlita v naša srca po Svetem Duhu, ki prebiva v nas« (Rim 5,5; 8,11).

7 Obhajilna speva: »Veselite se v Gospodu vsi, ki ste bili razsvetljeni in ste okusili nebeški dar ter postali deležni Svetega Duha« (Hebr 6,4) ter »Stopite h Gospodu in razveselite se, okusite in spoznajite, kako dober je Gospod.« (Ps 33,6,9)

mladim precej tuje, a nepogrešljivo, če želimo spoštovati liturgična besedila obreda. Žal pa se nam nasploh pri mladinsko obarvanih bogoslužjih zgodi, da ta način petja popolnoma umanjka.

Pozorni smo še na vsebino in primerno umestitev prepevanja med samim birmovanjem. Obrednik pravi zgolj, da »med maziljenjem lahko pojemo primerno pesem« (SB, 29), naši škofje pa so v *Sporočilih slovenskih škofij* (Navodila ob birmovanju 1995) zapisali: »Prvim trem ali štirim birmancem (če je birmanec veliko) lahko podeli birmovalec zakrament birme na glas.« Ni torej strogega določila, kdaj začeti peti (škofovske konference po svetu imajo glede tega zelo različne prakse),⁸ bistveno pa je, da pri vključitvi pesmi upoštevamo, da gre za pesmi na čast Svetemu Duhu, in ne trenutke zapolnitve s katerokoli glasbo. Smiselno se zdi premisliti tudi o možnostih vključitve nekaterih najslavnejših spevov Katoliške cerkve, kot je binkoštna slednica *Veni, Sancte Spiritus*, ki velja za eno največjih mojstrovin svetovne latinske sakralne poezije in jo bo vsa Cerkev pela na praznik binkošti, ko je obvezni del liturgije znotraj besednega bogoslužja, ali napev *Veni, Creator Spiritus*, ki ima dovolj preprosto koralno melodijo, zvrst glasbe, s katero bi bilo nujno, da se mladi verniki srečajo v cerkvi, in ne zgolj v šoli ter na koncertnih odrih. Pesmarica *On živi!* (2024) prinaša nekaj sodobnih uglasbitev pesmi slednice in drugih napevov v čast Svetemu Duhu. Glede na to, da je na praznik binkošti pesem slednica oznanjena na slovesen način znotraj besednega bogoslužja, ponekod podobno slovesno oznanilo slednice uvajajo na slavlju birme na način, da ta spev nima zgolj spremljevalnega značaja med procesijo ipd., ampak pomeni del obreda. Da bi takšno oznanilo pri mladih zbudilo občutek »himne«, je vredno premisliti o njenem petju skupaj z župnijskim pevskim zborom v eni od slovesnejših uglasbitev pred samo podelitvijo svete birme, kar pa terja intenzivno predpripravo, ki je lahko integralni del predbirmanske kateheze (sama slednica je priložnost za poglobljeno

8 Npr. navodila škofije Sacramento (Diocese of Sacramento 2017) predvidevajo, da se pri birmovanju zapoje primerna hvalnica ali psalm ali zaigra instrumentalna glasba; škofija Madison (Diocese of Madison 2020) poudari, da naj se glasba prične šele po tem, ko se vsaj nekaterim kandidatom že podeli zakrament. Škofija Harrisburg (Diocese of Harrisburg 2016) daje skrbna in podrobna navodila: »Glasba med maziljenjem s sveto krizmo ne sme prevladati nad liturgičnim dejanjem, ki poteka. Glasba v tem trenutku naj bo nežna in umirjena. Glasnost naj bo dovolj tiha, da se škof in birmanec med maziljenjem lahko med seboj razumeta. Besedila himn naj se nanašajo na Svetega Duha. V tem trenutku je možna tudi instrumentalna glasba, čeprav je zaželeno glasbo, ki spodbuja aktivno sodelovanje zbora. Upoštevajte, da litanije svetnikov v tem trenutku niso primerne za petje.« Kot vidimo, so nekatere škofije izdale zelo jasna navodila glede glasbe pri obhajanju svete birme.

meditacijo o delovanju Svetega Duha v človekovem življenju). V slovenski glasbeni zakladnici imamo nekaj dragocenih spevov v slovenskem jeziku, ki jih je nujno treba ohraniti, hkrati pa obuditi tudi poznavanje glasbenih zakladov iz zakladnice vesoljne Cerkve, kot so prej omenjeni koralni napevi. Zato je v okviru birmanske pastorage vredno razmišljati o vključitvi teh spevov v redna bogoslužja, ki jih obhajamo z njimi, pa tudi kot obliko kateheze.

Premislek glede materije in slovila pri podelitvi svete birme

Znotraj samega obreda birmovanja posvetimo pozornost 9. členu obrednika, ki pravi, da se zakrament svete birme »podeljuje z maziljenjem s sv. krizmo na čelu med položitvijo roke in z besedami: 'Sprejmi potrditev – Dar Svetega Duha'« (SB, 9). Tukaj so prevajalci slovilo poslovenili nekoliko po svoje, menda z utemeljitvijo, da bi lahko birmanec napačno razumel »dar« kot darilo botra, poudarek pa mora biti na darovih Svetega Duha. Izvorno latinsko besedilo slovila »Accipe signaculum doni Spiritus Sancti« bi pravilneje in dobesedno prevedli kot »Sprejmi potrditev daru Svetega Duha«, s čimer je dobro izražena povezava birme s krstom. Katehumen ali krščenec je prejel dar Svetega Duha že pri krstu, pri birmi pa prejme potrditev – lat. *confirmatio*, gr. *bebaiosis* – istega daru Svetega Duha. Zato je v vzhodnih obredih samo eno maziljenje s krizmo.

Ozrimo se najprej na še vidik maziljenja. Z inkulturacijskega vidika je zanimivo pogledati obliko maziljenja s krizmo v pravoslavni praksi, kjer se mazilijo mnogi deli telesa, spremljajoče besedilo pa prinaša čudovito hvalnico telesu kot Božji stvaritvi. Ob maziljenju oči tako duhovnik moli: *Naj ta pečat v imenu Jezusa Kristusa razsvetli tvoje oči, da ne bi nikoli zaspal v smrt*. Ob maziljenju ušes moli: *Naj ti maziljenje pomaga, da boš vselej slišal Božje zapovedi*. Ob maziljenju nosnic moli: *Naj bo ta pečat v imenu Jezusa Kristusa prijeten vonj, ki vodi v življenje*. Ob maziljenju ust moli: *Naj bo ta pečat v imenu Jezusa Kristusa varuh tvojim ustom in močna vrata tvojim ustnicam*. Ob maziljenju rok moli: *Naj bo ta pečat v imenu Jezusa Kristusa vzrok za dobro delo in vsa plemenita ravnanja*. Ob maziljenju srca moli: *Naj ta pečat v imenu Jezusa Kristusa v tebi ustvari čisto srce in v tebi obnovi pokončnega duha*. Ob maziljenju hrbta moli: *Naj bo ta pečat v imenu Jezusa Kristusa ščit moči, ki bo zaustavil ognjene*

puščice hudega duha. Ob maziljenju stopal moli: *Naj ta pečat v imenu Jezusa Kristusa usmeri tvojo hojo proti večnemu življenju.* (Guroian 1985, 342–343) Četudi je maziljenje zanje nekoliko drugače izvedljivo, saj podelijo birmo takoj po prejemu krsta, torej večinoma majhnim otrokom, pa je sporočilnost, seveda ne v smislu direktnega prenosa takšne prakse v naše obhajanje, ampak morda predstavitev te prakse pri katehezi in premislek o njej, lahko zelo nagovorljiva za dobo, v kateri podeljujemo birmo v Katoliški cerkvi. Oblika molitve, izhajajoča iz oblike podelitve zakramenta v Pravoslavni cerkvi, bi pri katehezi mladim, ki v tem obdobju pogosto težko sprejemajo svoje telo, se soočajo z lažnimi ideali telesne lepote, ki v skrajnosti vodijo do bolezni bulimije, anoreksije ipd., dalo drugačno sporočilo o telesu, ki je tempelj Svetega Duha. Poleg tega bi spoznavanje določenih elementov iz pravoslavnega bogoslužja pri mladih spodbujalo konkretne ekumenske poteze.

Glede poteka samega maziljenja je sprva omenjeno maziljenje s sveto krizmo, kar je glede na apostolsko konstitucijo Pavla VI., ki je objavljena v samem obredniku, na prvi pogled v nasprotju z zgodovino, kjer je glavno vlogo igralo polaganje rok. Prav v dobi poudarjanja materije in slovila je maziljenje kot oblika materije postalo tako pomembno, da polaganje rok kot nevidna materija skoraj ni bilo več potrebno. Vendar polaganje rok sicer ostaja v novem obredu že pred podelitvijo zakramenta, ko je podeljeno celotni skupini birmanih in za udeležene ni ozaveščeno kot konstitutivni del obreda,⁹ slovilo in polaganje rok ob maziljenju pa izražata, da to tvori zakrament. Pomembno je ozvestiti, da je ta gesta tudi konstitutivni element škofovskega in mašniškega posvečenja, kar dodatno poudarja, da je pri birmi prejemnikom podeljena polnost skupnega duhovništva Jezusa Kristusa, ki jim daje poslanstvo v Cerkvi. Izraz, da se birma »podeljuje z maziljenjem s sv. krizmo na čelu med položitvijo roke«, je dvoumen in *ne* pomeni, da mora birmovalec med maziljenjem s krizmo na čelu položiti kandidatu roko na glavo. Vendar pa glede tega izraza ni bilo dano nobeno jasno navodilo; kakor da bi formulacija v 9. členu želela ohraniti pomen polaganja rok, po drugi strani pa ga zmede

9 »Polaganje rok na birmance, ki se opravi s predpisano molitvijo pred birmovanjem, sicer ne spada k bistvu zakramentalnega obreda, vendar ga je treba zelo ceniti, ker spada k vsej popolnosti obreda in k boljšemu razumevanju zakramenta. Jasno je, da je to polaganje rok pred maziljenjem različno od polaganja roke pri maziljenju na čelu.« (Pavel VI. 1972, 10)

z maziljenjem. (Nocent 2000, 79–80) Ratzinger razlaga to »položitev roke« kot »naobrnitev kretnje razprostrtih rok v osebno območje. Polaganje rok je najprej kretnja polastitve. Če na nekaj položim roko, hočem s tem povedati: to je moje. Gospod položi svojo roko na nas. Njegovi smo. Moje življenje ne pripada samo meni samemu.« (2003, 89) Nocent očita spremeljajoči Apostolski konstituciji, da je sicer njena metoda odlična, da pa v določenem trenutku inkulturacije ne sledi več prvotni smeri, saj je zasidrana v teologiji materije in slovila; podobno razne liturgične komisije v svojih študijah sledijo predvsem pastoralnim potrebam in predpostavkam ter tako ne omogočajo resnično objektivne raziskave tega zakramenta, saj želijo le najti odgovor na problem, ki jim je zastavljen (2000, 80). Dolžnost liturgično-inkulturacijskih procesov je torej objektivno premisliti zgodovinsko ozadje obrednih gest in hkrati tudi to, kako bi te našle sodobni obraz znotraj kulturnega izražanja nekega občestva. Ker sam obrednik birme ponuja kar veliko možnosti za ustvarjalnost (SB, 16), je prav, da v slovenskem cerkvenem prostoru to po vzoru dosedanjega obrednika v prihodnje še bolj upoštevamo.

Slovenska škofovska liturgična komisija je glede na možnost, ki je navedena v 17. členu obrednika, »sklenila, da naj birmovalec ob besedah 'Mir s teboj' položi birmancu roko na ramo. Če je primerno, posebno pri odraslih birmancih, lahko birmancu ponudi roko.« (17) V različnih slovenskih pokrajinah se tako znamenje poljuba miru po prejemu zakramenta svete birme razlikuje po posameznih pokrajinah – na Štajerskem, v Prekmurju in na Primorskem je uveljavljen način podajanja rok, medtem ko so v Ljubljani ohranili navado položitve roke na ramo. Obe gesti sta v našem kulturnem razumevanju doživeti kot pozitivni in za mladega človeka pomenita ohrabritev na njegovi poti. V obredu je predvideno, da naj bi tisti, ki je birmanca predstavil (torej po navadi boter), položil desno roko na birmančevo ramo in povedal škofu njegovo ime (SB, 26), kar pogosto iz praktičnih razlogov stori duhovnik, ki ime prebere iz potrdila za pristop k birmi. Takšno izpeljevanje liturgičnih dejanj na praktično rabo lahko siromaši bogoslužje s tem, da zamegli vlogo botra, zato se je treba takim prilagoditvam izogibati. Poleg tega je v eni od naših škofij vloga botrov

znotraj obhajanja zakramenta ukinjena,¹⁰ čeprav to ne pomeni, da je bilo ukinjeno tudi njegovo poslanstvo, le v samem obredu niso več navzoči na način, kot je bila praksa do nedavnega. Praksa v nekaterih župnijah pa je takšna, da je birmanec sam povedal svoje ime, kar pastoralisti utemeljujejo kot še en poudarek povezave med krstom in birmo; pri zakramentu krsta so ime otroka povedali starši (pri odgovoru na vprašanje »Kako bo ime vašemu otroku?«), zdaj pa je krščeni pred prejemom birmе zmožen sam izreči svoje ime in s tem izkaže zrelost za prejem zakramenta birmе, ki ga bo okrepil za javno izvrševanje apostolata Cerkve. Vidimo torej, da so prakse zelo različne, in če za njimi stoji teološka utemeljitev in niso v nasprotju s poudarki samega obreda, lahko doprinesejo k lepoti obhajanja in razumevanja vsebin zakramenta (kar obrednik tudi sam v široki meri omogoča in spodbuja).

Prihodnost zakramenta birmе

V trenutni situaciji mnogi trdijo, da zakrament birmе počasi izginja: nekatere župnije opuščajo pogoj birmе za podelitev zakramenta svetega zakona (kljub določbi obrednika PO, 18), in ker o njem govorimo samo v terminih pričevanja, in ne več v povezavi z drugimi zakramenti, se ne razumeva več kot za zveličanje potrebnega (Nocent 2000, 86). Logična je skrb pastoralistov, da ob premiku birmе na obdobje po prejemu evharistije s temi otroki ne bodo imeli več stika, zato iz teh razlogov podaljšujejo dobo priprave na birmo in samo podelitev zakramenta. Takšni razlogi za odlaganje podelitve zakramenta so izrazito vprašljive narave, poleg tega na zakrament ne smemo gledati kot na nekaj čarobnega, delujočega avtomatično in v vsakem primeru in zgolj iz tega razloga določenega na prehodu iz osnovnošolskega v srednješolsko obdobje.

Morda bi bilo smiselno pustiti birmo na mestu, kjer je bila od začetka, pred evharistijo, in iskati rešitev v tej trojici: kateheza, zakrament, mistagogija. Ni namreč smiselno po pripravi, tudi če je ta odlična, in po podelitvi zakramenta birmancev prepustiti samih sebi, kar se očitno dogaja v sedanji

10 Prekmurska škofija naj bi leta 2024 ukinila vlogo botrov pri obhajanju bogoslužja z argumentom, da se je njihov pomen izrodil, saj izbrani kandidati niso bili primerni in so pogosto tako slabotni v veri, da sami potrebujejo duhovno pomoč (Štumpf 2023).

praksi (četudi Cerkev na Slovenskem izvaja strukturirano mladinsko pastoralo, se vanjo vključuje le manjši odstotek tistih, ki jim je bil podeljen zakrament svete birme). Gre le za nekaj premislekov, ki pa terjajo veliko širšo in poglobljeno zakramentalno in pastoralno obravnavo.

Predvsem pa je treba znotraj inkulturacijskih procesov premisliti oblike, ki bodo mlade, bodisi že ali pa še ne birmane, vključile v živo občestvo vernih. Tu se odpira veliko širše vprašanje liturgičnega oblikovanja in pastore družin, nove evangelizacije in pravih oblik mistagoške kateheze. Tako ugotavlja tudi slovenski pastoralni načrt *Pridite in pogledjte*, ko piše, da glede na tradicionalno družbo danes v sekularizirani družbi otroška kateheza in prejem zakramentov nista več samoumevna, ampak se kaže potreba uvajanja zakramentov po katehumenskem modelu oz. mistagogičnih načelih (PIP, 118). Tako med ukrepi znotraj župnije predlaga »podeljevanje zakramentov po načelu duhovne, in ne kronološke zrelosti« (PIP, 49), hkrati pa si je na ravni celotne krajevne Cerkve zadal nalogo »podati smernice za podeljevanje zakramentov po mistagogičnem načelu« (PIP, 49).

Današnja pastoralna situacija je zelo podobna pastoralni situaciji prve Cerkve. Predkrstna kateheza se je v času cerkvenih očetov ukvarjala z razlago Svetega pisma, z resnicami vere, zapovedmi, molitvami, ki se jih je bilo treba naučiti, ipd. Šele po prejemu zakramentov so bili poučeni o tem, kaj ti pomenijo (Girauda 2011, 113). Današnja praksa je nehote podobna: krstimo otroke, ki še ne razumejo, kaj to pomeni, birmanci se le bežno zavedajo, kaj je sveta birma, kateheza pred prvim obhajilom je prilagojena otrokom ipd. Za nekatere je prvo sveto obhajilo tudi zadnje, saj jih življenjske okoliščine odpeljejo proč od Cerkve, a se po več desetletjih vrnejo z odločitvijo za vero, ki jo je zasejal krst v otroštvu. Seveda je bila tudi praksa Cerkve prvih stoletij, ko so krstili celotne družine, v neki meri podobna, pa vendar drugačna, ker je bil način življenja družin bolj homogen in povezan z Cerkvijo, kar danes v nekaterih družinah umanjka. Tu je čas za začetek mistagogije, ki je v prvi Cerkvi potekala od velikonočne vigilijske do velikonočne osmine, v bogoslužju, ki je inkulturirano v današnje okoliščine, pa se lahko razporedi na več mesecev ali let. Taka mistagogija je lahko odgovor tudi na vedno večje zahteve »rednih« vernikov, ki želijo rasti v svojem poznavanju in poglobljanju v bogoslužje in nauk Cerkve.

Sklep

Pri inkulturaciji obreda birme je potrebna pozornost na morebitne učinke navidezno malih sprememb, ki so lahko pozitivni, v smislu vključevanja nekaterih predlogov za sodelovanje občestva, staršev birmancev ipd., ali pa negativni, v smislu sprememb oz. zlasti opustitev nekaterih liturgičnih dejanj, ki se iz praktičnih razlogov ne zdijo bistvena, lahko pa zabrišejo pomemben poudarek pri obhajanju zakramenta. Zato je izrazito pomembno, da poznamo zgodovino obhajanja tega zakramenta, se poglobljamo v njegovo teologijo in s pastoralno tenkočutnostjo povezujemo izročilo s tem, kar človek potrebuje v naši dobi. Le iz organske povezanosti tega, kar je dediščina Cerkve, in upoštevanjem sodobnih potreb človeka se lahko v moči Svetega Duha nadejamo resnične rasti Kristusove cerkve do dne, ko bo »Bog vse v vsem«.

|

Za podporo tej raziskavi niso bili ustvarjeni ali analizirani nobeni novi podatki.
No new data were created or analysed in support of this research.

Kratice

KO	<i>Sveti krst: Krščevanje otrok</i> 2014
PIP	Slovenska škofovska konferenca 2012 [<i>Pridite in pogledjte</i>]
PO	<i>Sveti zakon: Poročni obred</i> 2005
PZ	Plenarni zbor Cerkve na Slovenskem 2002
SB	<i>Sveta birma: Sveta potrditev</i> 1972
SC	Drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor 1967 [<i>Sacrosanctum concilium</i>]
TS	Pij X. 1903 [2003] [<i>Tra le sollecitudini</i>]

Reference

- Adamczewski, Bartosz.** 2024. Preparation of Young People for Confirmation: A Pauline Perspective. *Collectanea Theologica* 94: 159–182.
- Diocese of Harrisburg.** 2016. The Celebration of the Sacrament of Confirmation Within Mass: Notes on Liturgical Music. <https://www.hbgdiocese.org/wp-content/uploads/downloads/2016/10/8-Confirmation.Music.Notes.pdf> (pridobljeno 17. 8. 2023).
- Diocese of Madison.** 2020. Information Sheet for the Celebration of Confirmation in the Diocese of Madison 2021–2022. <https://files.ecatholic.com/14385/documents/2021/9/Information%20Sheet%20for%20the%20Celebration%20of%20Confirmation%202022.pdf?t=1631111563000> (pridobljeno 17. 8. 2023).
- Diocese of Sacramento.** 2017. Guidelines for the Preparation of the Order of Confirmation. https://scd.org/sites/default/files/2017-09/Confirmation-Guidelines-Revised_June2017.pdf (pridobljeno 17. 8. 2023).
- Drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor.** 1967. *Konstitucija o svetem bogoslužju*. Ljubljana: Nadškofijski ordinariat Ljubljana.
- Giraud, Cesare.** 2011. *Strmenje nad evharistijo: Mistagogija svete maše s pomočjo obredov in molitev*. Celje: Mohorjeva družba.
- Guroian, Vigen.** 1985. Seeing Worship as Ethics: An Orthodox Perspective. *Journal of Religious Ethics* 13: 332–359.
- Hari, Johann.** 2022. *Ukradena pozornost: zakaj se ne moremo zbrati – in kako si znova pridobimo zmožnost poglobljene razmišljanja*. Brežice: Primus.
- Koch, Kurt.** 2010. *Božja Cerkev*. Maribor: Slomškova založba.
- Leskošek, Urška.** 2025. Odlična ideja očeta, ki je želel svoje otroke čim bolj pripraviti na življenje. *Aleteia*. 15. 2. <https://si.aleteia.org/2025/02/15/odlicna-ideja-oceta-ki-je-zelel-svoje-otroke-cim-bolje-pripraviti-na-zivljenje/> (pridobljeno 30. 10. 2025).
- Mahrt, William.** 2022. The Beauty of Liturgical Music. *Sacred Music* 149: 3–5.
- Navodila ob birmovanju.** 1995. *Sporočila slovenskih škofij* 14: 1.
- Nocent, Adrien.** 2000. Christian Initiation in the Roman Church From the Fifth Century Until Vatican II. V: Anscar J. Chupungco, ur. *Handbook for Liturgical Studies. Sacraments and Sacramentals*. Vol. 4, 49–90. Minnesota: The Liturgical Press.
- Oblonšek, Cecilija.** 2019. Možnosti umestitve sodobne krščanske glasbe v evharistično slavo. *Tretji dan* 48: 64–75.
- Ouellet, Marc.** 2013. Birma – zakrament krščanskega uvajanja. *Communio* 23: 105–116.
- Pavel VI.** 1972. *Divinae consortium naturae*. Apostolska konstitucija o zakramentu svete birme. V: *Sveta birma: Sveta potrditev*, 5–10. Ljubljana: Slovenska škofovska konferenca.
- Pij X.** 1903 [2003]. *Tra le sollecitudini*. V: Edo Škulj, ur. *Odloki o cerkveni glasbi*, 195–208. Ljubljana: Družina.
- Plenarni zbor Cerkve na Slovenskem.** 2002. *Izberi življenje: Sklepni dokument*. Ljubljana: Družina.
- Ratzinger, Joseph.** 2003. *Communio* 13: 86–92.

- Slovenska škofovska konferenca.** 2012. *Pridite in poglejte: Slovenski pastoralni načrt.* Celje: Mohorjeva družba.
- Strle, Anton.** 1969. Današnji pogledi dogmatične teologije na zakrament svete birmе. *Bogoslovni vestnik* 29/1: 11–43.
- Sveta birma: Sveta potrditev.** 1972. Ljubljana: Slovenska škofovska liturgična komisija.
- Sveti krst: Krščenje otrok.** 2014. Ljubljana: Slovenska škofovska konferenca.
- Sveti zakon: Poročni obred.** 2005. Ljubljana: Slovenska škofovska konferenca.
- Šegula, Andrej.** 2024. Priložnosti in pasti umetne inteligence v pastoralni. *Bogoslovni vestnik* 84/1: 33–43.
- Šimenc, Marija.** 2025. Teandrični poklicni model in njegov pedagoški potencial. *Bogoslovni vestnik* 85/1: 209–220.
- Štumpf, Peter.** 2023. Škof Štumpf: »Služba botra je postala sama sebi nasprotje«. *Pomurec*, 13. 3. . https://www.pomurec.com/vsebina/71835/Skof_Stumpf__%C2%BBSluzba_botra_je_postala_sama_sebi_nasprotje%C2%AB (pridobljeno 12. 9. 2025).
- Vesel Mušič, Polona.** 2013. Čez prag iz otroške v odraslo vero. Youtube video, 12. 3. <https://www.youtube.com/watch?v=V6trRzSP16Q> (pridobljeno 29. 7. 2015).

